

**KONCEPCE MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ
K HOSPODÁŘSKÉ POLITICE STÁTNÍHO PODNIKU LESY
ČESKÉ REPUBLIKY OD ROKU 2012**

Únor 2011, Praha

1. Úvod

Právnícká osoba s obchodním jménem Lesy České republiky, s. p., se sídlem Hradec Králové 8, Přemyslova č. 1106, PSČ 501 68, byla založena zakládací listinou Ministerstva zemědělství České republiky č. j. 6677/91-100 ze dne 11. 12. 1991 jako státní podnik podle zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku.

Na základě rozhodnutí zakladatele Ministerstva zemědělství České republiky č. j. 3217/97-1000 ze dne 12. 08. 1997, byla provedena změna zakládací listiny státního podniku Lesy České republiky podle § 20 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, změna byla zapsána dne 22. 09. 1997 do obchodního rejstříku.

Státní podnik Lesy České republiky (dále „LČR“) je zapsán v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Hradci Králové v oddílu A XII, vložka 540, s identifikačním číslem (IČ) 42196451; den zápisu 01. 01. 1992, DIČ CZ42196451.

Hlavní předmět podnikání:

- výkon práva hospodařit k lesům, které jsou ve vlastnictví České republiky (dále „ČR“), k nimž mají LČR právo hospodařit,
- výkon práva hospodařit k ostatnímu movitému a nemovitému majetku, který je ve vlastnictví státu a byl svěřen k plnění jeho úkolů, a k provozování podnikatelské činnosti s majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost,
- výkon veškerých vlastnických práv k majetku, ke kterému má státní podnik právo hospodařit, s podmínkou souhlasu zakladatele při právních úkonech s určeným majetkem a souhlasu dozorčí rady v rozsahu daném zakladatelem v jednacím řádu dozorčí rady u ostatního majetku,
- činnost odborného lesního hospodáře,
- výkon ochranné služby v lesích.

LČR obhospodařují více než 1,3 mil. ha lesního majetku ve vlastnictví státu (téměř 86 % rozlohy všech státních lesů) a téměř 20 tis. km vodních toků a bystřin. Roční těžby se pohybují v běžných letech průměrně okolo 7 mil. m³ dřeva, což představuje zhruba 72 % přírůstu.

2. Politická východiska pro formulování Koncepce Ministerstva zemědělství k hospodářské politice státního podniku Lesy České republiky od roku 2012 (dále „koncepce hospodářské politiky LČR od roku 2012“)

2.1 Lesy ve státním vlastnictví

Stát si ponechá současný rozsah vlastnictví lesů. Po uskutečněných restitucích jsou lesy ve vlastnictví státu roztržštěné, což ztěžuje jejich efektivní obhospodařování. V příštích letech bude stát prodávat, směňovat či nakupovat pouze malé a odloučené lesní pozemky za účelem jejich scelení do větších lesních celků.

Určité snížení podílu státního vlastnictví přinese dokončení restitucí. Vysoký podíl státního majetku na celkové rozloze lesů v ČR není v žádném případě překážkou plnění ekonomických i mimoekonomických cílů lesního hospodářství.

2.2 Střet názorů na péči o lesy ve státním vlastnictví

Na způsob péče o lesy v majetku státu existují v zásadě dva polarizované názory. Jedna skupina odborníků podporuje myšlenku, že by se hospodářská politika právního subjektu, který obhospodařuje lesy ve vlastnictví státu, měla orientovat především na přímé podnikání.

Druhá skupina odborníků se naopak přiklání k názorům, že stát by (prostřednictvím státního podniku) podnikat sám neměl, ale naopak by měl vytvářet takové podmínky, které by umožňovaly podnikat v oblasti lesnictví soukromoprávními subjekty.

Právní subjekt, který odpovídá za péči o lesy ve vlastnictví státu, by se měl zabývat jejich spravováním, tedy především kontrolou kvality provedených prací s cílem trvale zlepšovat příkladný stav lesů ve vlastnictví státu. Tento druhý názor je základem navržené koncepce hospodářské politiky LČR od roku 2012.

2.3 Vztah politiky a hospodářské politiky subjektů spravujících lesy ve vlastnictví státu

Změny politického zaměření státu se odehrávají v kratších (obvykle 4letých) cyklech. Principy hospodářské politiky subjektů spravujících lesy ve vlastnictví státu by měly být formulovány s ohledem na specifika lesního hospodářství, kterými jsou především dlouhodobost lesních ekosystémů a jejich závislost na přírodních podmínkách. Časté a krátkodobé změny v hospodářských konceptech mají obvykle negativní vliv na stav lesů ve vlastnictví státu.

Hospodářská politika LČR by proto měla zaujímat středovou a konzervativní polohu, s důrazem na správu státního majetku a bez hlubších podnikatelských ambicí tohoto státního subjektu. Důvod takového řešení spočívá především v tom, aby byl akceptovatelný i při změně politického směřování po demokratických volbách. Na druhé straně musí hospodářská politika LČR nastavením liberálních pravidel vytvářet podnikatelské předpoklady k tomu, aby bylo možné generovat co nejvyšší objem finančních prostředků pro stát a pro plnění ekologických a sociálních aspektů.

3. Analýza dosavadního vývoje v obhospodařování lesů v majetku státu ve správě LČR

3.1 Transformace lesnictví po roce 1989

Lesnická politika byla před listopadem 1989 charakterizována především těmito parametry:

- stát vlastnil 95,8 % všech lesů (Zelená zpráva MZe r. 1994: V roce 1990: státní – 95,8%, soukromé – 0,1 %, JZD – 4,1%),
- hospodářská politika státu (včetně odvětví lesního hospodářství) byla centrálně a celostátně plánována a řízena,
- lesní zákon č. 61/1977 Sb., o lesích a navazující vyhlášky byly součástí vysokého stupně státní regulace,
- užívací práva u lesů ve vlastnictví fyzických osob sdružených do zemědělských družstev byla zajišťována podniky státních lesů institutem „odborné správy“.

Také v lesnictví došlo po listopadu 1989 k přechodu od centrálně plánované a řízené ekonomiky na ekonomiku tržní, založenou na soukromém vlastnictví. Proběhly změny ve vlastnictví lesů, byla zrušena centrální tvorba cen a ceny se začaly odvíjet od tržní nabídky a poptávky, postupně byly odbourávány dovozní a vývozní licence na import a export surového dříví a výrobků ze dřeva (například řeziva). Vytvořil se soukromý podnikatelský sektor.

Největší vlastnickou změnu přinesl restituční proces, kdy byla obnovena užívací a vlastnická práva k lesům podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě), ve znění pozdějších předpisů.

Před transformací byly lesy ve vlastnictví státu na území ČR spravovány 7 podniky státních lesů, založenými na základě zákona č. 111/ 1990 Sb., o státním podniku (podniky státních lesů byly založeny ještě na základě zákona č. 88/1988 o státním podniku) jako státní podniky spravující národní majetek. Územní členění se shodovalo se správním členěním státu a každý jednotlivý podnik státních lesů spravoval lesy příslušného kraje.

I po restitucích zůstalo v majetku státu cca 60 % lesů. Existovaly v zásadě tři možné koncepty jejich dalšího obhospodařování:

1. Konzervativní - ponechání státních lesů i jejich obhospodařování v působnosti státu.
2. Privatizace lesů v majetku státu.
3. Privatizace části státního majetku a obhospodařování lesů v majetku státu privátními subjekty

Celospolečenské politické změny se nemohly vyhnout lesnímu hospodářství. Koncept úplné privatizace všech lesů ve vlastnictví státu nebyl reálný, neboť tehdejší Ústava neumožňovala převod lesních pozemků z vlastnictví státu. Tato skutečnost byla zakotvena v zákoně č. 100/1990 Sb., Ústavní zákon, čl. 10 odst. 1: „Nerostné bohatství, základní zdroje energie,

základní lesní půdní fond, přírodní zásoby podzemních vod, vodní toky, a přírodní léčivé zdroje jsou ve státním vlastnictví. Podrobnosti stanoví zákon Federálního shromáždění.“

Po bouřlivé odborné diskusi zvítězila třetí varianta: privatizace části státního majetku a obhospodařování lesů v majetku státu privátními subjekty.

Na základě Ústavního zákona bylo následně rozhodnuto, že bude privatizován pouze majetek, který slouží k obhospodařování (obsluze) základního lesního půdního fondu, nikoliv základní lesní půdní fond jako takový. Ministerstvem zemědělství byl připraven a předložen vládě k projednání materiál s názvem „**Koncepce ekonomické reformy lesního hospodářství a privatizace podniků státních lesů v České republice a návrh statutu právnické osoby Lesy České republiky**“.

Vláda ČR jej projednala na svém zasedání dne 20. 11. 1991 (viz záznam z jednání vlády České republiky bod 16: „Koncepce ekonomické reformy lesního hospodářství...“ č. j. 35002/91).

Vláda předložený materiál projednala a:

- a) vzala předloženou koncepci na vědomí,
- b) uložila ministru zemědělství, aby ve spolupráci s ministry životního prostředí a pro správu národního majetku a jeho privatizaci a s předsedou Českého úřadu pro hospodářskou soutěž upravil konečně znění koncepce v souladu s připomínkami uplatněnými při jednání vlády.

Vzhledem ke skutečnosti, že transformace v lesním hospodářství se týkala významné části lesů v majetku státu, byla proto hledána pro tento transformační projekt širší politická podpora. „Koncepce ekonomické reformy lesního hospodářství...“ byla na základě návrhu vlády ČR projednána Českou národní radou dne 11. 10. 1991. ČNR přijala usnesení č. 259, které dokumentuje, že získání politické podpory nebylo zcela jednoduché a ČNR si vyžádala další úpravy předložené koncepce.

Vlastní průběh transformace

Hodnota majetku všech podniků státních lesů ve finančním vyjádření dosahovala před transformací 16,2 mld. Kč.

Zakládací listinou Ministerstva zemědělství České republiky byl založen dne 11. 12. 1991, pod č. j. 6677/91-100 státní podnik Lesy České republiky se sídlem v Hradci Králové, a to s účinností od 1. 1. 1992. Při založení LČR byl do tohoto podniku vložen majetek v celkové finanční hodnotě cca 8,0 mld. Kč. Byl to nemovitý a movitý majetek určený především ke správě lesů ve vlastnictví státu a k dokončení restitucí. Šlo zejména o potřebné provozní budovy a jejich zařízení, osobní automobily atd.

Na zbývající část majetku v celkové výši 8,2 mld. byly vypracovány privatizační projekty, na jejichž základě byly Fondem národního majetku založeny akciové společnosti. Šlo o nemovitý a movitý majetek nutný k obhospodařování lesů, tedy potřebné budovy a dále zejména traktory na přibližování a soustřeďování dříví, nákladní automobily na odvoz dříví, manipulační sklady, těžební stroje a další infrastruktura.

Za stát vykonával vlastnická práva v těchto akciových společnostech Fond národního majetku. Následně byly lesní akciové společnosti privatizovány ve 2. vlně kuponové privatizace. Celkem vznikly 94 akciové společnosti, dále byly uskutečněny 3 veřejné dražby, 4 veřejné soutěže a 17 přímých prodejů předem určenému zájemci.

3.2 Přehled dosavadního vývoje hospodářské politiky LČR

Roky 1992 – 1998

S výjimkou přímo řízených závodů (řádově 6% výměry i produkce dříví) byly smluvní vztahy na prodej dříví a nákup lesnických služeb sjednány s lesními akciovými společnostmi, vzniklými z kuponové privatizace. Zpočátku byly smluvní územní jednotky (dále „SÚJ“) identické s lesním hospodářským celkem (dále „LHC“).

Dochází k pozvolnému zpřístupňování lesní zakázky dalším subjektům a to oddělením tzv. vedlejších územních jednotek (v rozsahu 10-20 % území), o které mohly soutěžit i lesní akciové společnosti. Základním důvodem ke zpřístupňování lesní zakázky bylo hledání tzv. tržních cen lesnických činností. Jednotlivé zakázky vztažené na LHC nebyly soutěženy a ceny služeb byly s lesnickými firmami dojednávány na základě jejich cenových kalkulací.

V této době proto došlo k rozdělení LHC na tzv. hlavní územní jednotku a vedlejší územní jednotku. Následná soutěž, organizovaná podle obchodního zákoníku, se týkala pouze vedlejších územních jednotek a dosažené ceny byly argumentačně využívány (ne vždy však používány) při cenových jednáních s lesnickými firmami, které „držely“ hlavní územní jednotky.

Odklon od identifikace LHC s SÚJ byl tedy vedlejším produktem výše popsaného procesu. Smluvně byly LČR zavázány prodat smluvnímu partnerovi 80-90 % dříví těžného na SÚJ. Vyrobené sortimenty dříví se na trh dostávaly téměř výhradně přes smluvní partnery, od kterých byly také nakoupeny téměř veškeré lesnické služby a práce.

Roky 1999 - 2003

V tomto období dále pokračovalo postupné otevírání trhu i pro subjekty, které nevznikly z kuponové privatizace.

V roce 1998 (14. 9. 1998) LČR vstoupily 49 % podílem do firmy Hradecká lesní a dřevařská společnost, a.s. (dále „HLDS“), jejímž předmětem činnosti je mj. velkoobchod, zprostředkování obchodu, zprostředkování služeb, reklamní činnost a marketing. Současný

majetkový stav je 50% LČR a 50% fyzická osoba. Od roku 1999 byli smluvní partneři LČR zavázáni k tzv. zpětnému odkupu, který činil 30% kulatin a 49% vláknin z projektované roční těžby. S tímto dřevem HLDS dále obchodovala. V závěru roku 2003 LČR prosadily podstatnou změnu ve stávajících smlouvách na lesní zakázku a zkrátily dvouletou výpovědní lhůtu o jeden rok.

Roky 2004 - 2008

V závěru roku 2004 se LČR pokusily o zneplatnění dosavadních smluvních vztahů, včetně smluv s HLDS o realizaci prodeje dříví ze zpětného odkupu.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále „ÚOHS“) vydal pro LČR stanovisko, podle kterého se na lesnické zakázky nevztahuje zákon o veřejných zakázkách (dále „ZVZ“). Státním podnikem nově vyhlášené soutěže na lesnické služby byly připraveny jako vícekritériální a výsledky výběrového řízení se mnohdy neopíraly o finančně nejvýhodnější nabídku, ale o systém tzv. „referencí“.

Nečitelné výsledky výběrových řízení vedly k tomu, že se některé podnikatelské subjekty postupně obrátily až k evropské komisi pro ochranu hospodářské soutěže. Výsledkem bylo nové rozhodnutí ÚOHS o povinnosti LČR postupovat podle ZVZ.

V tomto období mají své kořeny i některé žaloby na LČR a arbitráže proti ČR. Dodnes není z té doby uzavřena mezinárodní arbitráž, kterou vede proti ČR německá společnost InterTrade Holding GmbH (CE WOOD, a.s.) , pro porušení povinností při ochraně investic.

Ze strany LČR docházelo opakovaně k tendencím rozšiřování svých - a to především obchodních - aktivit se dřevem, na úkor podnikatelské sféry.

V průběhu roku 2006 byla podle zákona o veřejných zakázkách připravena a vyhlášena veřejná zakázka na lesnické služby pro rok 2007, která měla přinést základní stabilizaci lesnického sektoru. Vlivem politické situace a s přispěním živelné kalamity nebyly uzavřeny smlouvy s vítězi výběrového řízení a kalamita byla zpracovávána v režimu jednacího řízení bez uveřejnění.

Situace vyvrcholila krizí v roce 2007, kdy LČR neměly uzavřeny žádné smlouvy na lesnické činnosti, které by nebyly napadeny právní cestou. Tento stav byl ukončen Memorandem, uzavřeným 27. 6. 2007 mezi Ministerstvem zemědělství a Konfederací lesnických a dřevozpracujících svazů (dále „KLDS“).

Memorandum spočívalo v kompromisním řešení použitého modelu obchodování se dřevem s tím, že na přibližně polovině SÚJ určených losem je dřevo prodáno smluvnímu partnerovi u pařezu (obchodní model „P“) a na další polovině SÚJ je dřevo obchodováno po sortimentaci na odvozním místě v režii LČR (obchodní model „OM“). Následně došlo k ekonomickému porovnání, která z uvedených forem je výhodnější pro LČR, resp. pro stát.

Roky 2008 - 2010

Pravděpodobně všechny významné smluvní vztahy na prodej dříví a nákup lesnických služeb končí s posledním dnem roku 2010. Odhlédneme-li od těch objemově méně významných, mají LČR v současné době uzavřeny tři typy smluv, které se týkají hospodaření ve státních lesích. Jsou jimi:

a) Smlouvy na lesnické zakázky typu OM (odvozní místo) na období 2008-10 vzešly ze zadávacích řízení a jsou zadávány jako poptávka lesnických, těžebních a pěstebních prací. Poptávkový list obsahuje předpokládané množství a uchazeč o zakázku k tomuto množství připojí svou cenovou nabídku. U jedné zakázky navrhne často více než sto cenových položek. Vítězí ten uchazeč, který nabídne nejnižší částku za realizaci všech položek poptávky. Celkový roční objem těchto zakázek se pohybuje v řádu 3 mil. m³ a 1,5 mld. Kč za služby.

b) Smlouvy na lesnické zakázky typu P (při pařezu, při pni) na období 2008-10 vzešly ze zadávacího řízení a jsou obdobou předchozích, navíc s tím, že smluvní partner vytěžené dříví kupuje. Nabídka na odkup dříví LČR obsahuje předpokládanou strukturu těžby v množství m³ (dřeviny, hmotnosti, kvality) a uchazeč pro každou položku navrhne svou cenu, celkem cca 384 jednotlivých cen (může se lišit podle počtu dřevin), které po vynásobení příslušným množstvím tvoří cenovou nabídku za dříví. Nabídková cena za dříví se odečítá od nabídkové ceny za práce, vítězí uchazeč, který navrhl nejnižší celkovou cenu. Vlivem sloučení nákupu služeb (pěstební a těžební práce) a prodeje dříví do jedné zakázky bývají obvykle cenové nabídky za veřejnou zakázku z pohledu soutěžitele záporné. To znamená, že soutěžitel nabízí v ceně zakázky vykonat všechny pěstební a těžební práce a ještě nabízí zaplatit za dříví. Celkový roční objem těchto zakázek se pohybuje v řádu 3,5 milionů m³ a 1,0 mld. Kč za služby a 3,1 mld. Kč za dříví.

Pád cen dřeva v roce 2008, způsobený světovou krizí, přitom přinesl problémy zejména firmám, které dřevo po vytěžení samy prodávaly. Státnímu podniku za dřevo totiž musely platit vyšší ceny, které nabídly v tendrech roku 2007. Některé firmy proto nebyly schopné plnit podmínky kontraktu a LČR s nimi smlouvy ukončily. Téměř 50 % následně podepsaných smluv bylo ukončeno (výpovědí, odstoupením), což činilo 34 % z objemu zakázek. LČR byly nuceny zajistit v časové tísni nového dodavatele.

Nové tendry, vypsáné v roce 2009, se týkaly lesnických činností pro LČR na období od listopadu roku 2009 do konce roku 2010. Celková plocha lesů, která byla předmětem tendrů roku 2009-2010, činí 260 381 hektarů, předpokládaná celková hodnota služeb dosahuje 1 mld. korun. Vítězové tendrů by měli v průběhu platnosti smluv s LČR vytěžit na vysoutěžených územích celkem 1,638 milionu m³ dřeva. Na ostatní lokality byly podepsány smlouvy po zadání zakázek malého rozsahu. **V roce 2009** z celkem 258 SÚJ jsou účinné smluvní vztahy v drtivé většině lokalit, na které byly vypsány tendry v roce 2007.

c) **Smlouvy na prodej dříví.** Z pohledu transparentnosti obchodních vztahů je dříví, těžené v lesích spravovaných LČR, prodáváno těmito obchodními kanály:

- smlouvy typu „P“, kde ceny vzešly ze soutěží o saldo mezi kupní cenou dřeva a nabídnutou cenou za pěstební a těžební činnosti a dříví je prodáváno vítězům veřejné zakázky,
- prodej dříví dohodou – takto je obchodováno dříví ze zakázek typu „OM“, samovýroba a drtivá většina dříví z produkce přímo řízených závodů,
- prodej omezeného objemu dřeva na komoditní burze a regionální elektronickou aukcí dříví, provozovanou LČR.

LČR obchodovaly a do konce roku 2010 budou obchodovat ročně ve vlastní režii cca 4 mil. m³ dříví, tj. zhruba 25 % obchodovatelného objemu dřeva v ČR. To znamená, že spotřebitelé mohou a mohli získat 75 % svých potřeb suroviny od jiných dodavatelů. V této situaci LČR měly a mají uzavřeny platné tříleté rámcové smlouvy s klíčovými odběrateli (Biocel, Mondi, Stora, aj.) a s významnými regionálními odběrateli (LST, Wood and Paper, Wotan), díky nimž je zajištěna část odbytu.

Na jaře 2010 vypsaly LČR veřejnou zakázku na 108 SÚJ, v zásadě identických s LHC, a na dobu platnosti LHP pro každý jednotlivý LHC. Veřejná zakázka byla koncipována formou užšího řízení, se zužováním počtu uchazečů po prvním kole na 7, na místo zákonných 5.

Ve vypjatém období před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR přestaly hrát roli věcné argumenty směřující ke stabilizaci celého sektoru a připravená veřejná zakázka na služby v lesích sloužila jako zviditelňující téma v předvolebním boji. Pod soustředěným tlakem a po doporučení ÚOHS zrušily LČR v květnu 2010 veřejnou zakázku a ihned započaly s přípravou veřejné zakázky na rok 2011.

3.3 Ekonomické výsledky LČR

Hospodářský výsledek LČR	2006	2007	2008	2009	2010 (za 01-09)
<i>Zisk před zdaněním</i>					
Lesy České republiky, s. p.	2 295	502	707	784	2 417

Porovnání parametrů tendrů LČR s hospodařením obecních a soukromých lesů

LČR nedisponují vlastními informacemi o hospodaření obecních a soukromých lesů. Jednoduchá srovnání hospodaření jednotlivých dílčích majetků neexistují, nebo jsou zavádějící. Rozdílnost přírodních podmínek, předchozího vývoje lesních porostů (výchova, kalamity, škůdci atd.), produkčních podmínek (omezení mírou plnění „veřejného zájmu“ – vodní zdroje, turistika, zvláště chráněná území, bezzásahovost atd.), dopravních vzdáleností k odběratelům, správní režii, atd., neumožňují podat, bez hloubkové studie s analýzou citlivých hospodářských dat a vytvořením jednotné srovnávací základny, seriózní informaci o hospodaření konkrétního lesního majetku.

Srovnání proto vychází z veřejně dostupných zdrojů, „Zprávy o stavu lesního hospodářství České republiky v roce 2009“.

Hospodářský výsledek vlastníků lesa (bez příspěvku na hospodaření v lesích) v Kč/ha

<i>Zisk před zdaněním</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>
Státní lesy	1 626	540	412	481
Obecní lesy	165	580	-152	-228
Soukromé lesy	838	1271	518	772
Průměr	1 231	720	348	439

Průměrné zpeněžení dříví v Kč/m³

	<i>Státní lesy</i>		<i>Obecní lesy</i>	<i>Soukromé lesy</i>
Rok	2008	2011	2008	2008
Průměrné zpeněžení Kč/m	943	1 408 *	1080	1130

* LČR - průměrná cena Kč/m³ po otevření obálek tendru na rok 2011

3.4 Popis fungování dvou hlavních používaných modelů pro správu lesů ve vlastnictví státu

Základní charakteristika obou modelů:

Lokalita „P“ – LČR soutěží saldo mezi prodaným dřívím a vynaloženými náklady na lesnické práce. LČR prodají lesnické firmě strom, lesnická firma provede těžbu stromu, jeho přiblížení na odvozní místo, manipulaci na sortimenty a jejich následný prodej. Dále lesnická firma provede podle projektů LČR zalesnění a následnou pěstební péči.

Lokalita „OM“ – LČR soutěží cenu lesnické služby. LČR zaplatí u lesnické firmy těžbu stromu, lesnická firma provede jeho těžbu, přiblížení a manipulaci na sortimenty v lese na odvozní cestě, tedy na tzv. odvozním místě „OM“ podle pokynů LČR; sortimenty si následně prodávají LČR ve vlastní režii – zajišťují kontrakt, expedici, dopravu, přejímku a fakturaci dříví. (viz příloha)

3.5 Hodnocení výhodnosti dvou hlavních používaných modelů pro správu lesů ve vlastnictví státu

Hodnocení výhodnosti dvou hlavních používaných modelů pro správu lesů ve vlastnictví státu (P a OM) provedla nezávislá komise, jmenovaná ministrem zemědělství v červnu roku 2007 na základě Memoranda Ministerstva zemědělství České republiky a KLDS.

Komise zpracovala ve spolupráci s vedením LČR analýzu evidence nákladů a výnosů tak, aby bylo možno provést požadované srovnání modelů podle jednotlivých SÚJ. K vyhodnocení byla využita pouze data z plnění aktivních smluv, vzešlých ze zadávacího řízení na střednědobou zakázku pro období 2008 až 2010.

V roce 2008

- bylo dříví na pni (dřevina SM o hmotnosti vyšší než 1 m³) realizováno metodou prodeje na lokalitě „P“ o 438 Kč/m³ výhodněji než při metodě prodeje na lokalitě „OM“,
- pokud by dříví realizované na lokalitě „P“ bylo realizováno na lokalitě „OM“, snížilo by se saldo o 477,6 mil. Kč,
- pokud by dříví realizované na lokalitě „OM“ bylo realizováno na lokalitě „P“, zvýšilo by se saldo o 592,4 mil. Kč.

V roce 2009

- bylo dříví na pni (dřevina SM o hmotnosti vyšší než 1 m³) realizováno metodou prodeje na lokalitě „P“ o 276 Kč/m³ výhodněji než při metodě prodeje na lokalitě „OM“,
- pokud by dříví realizované na lokalitě „P“ bylo realizováno na lokalitě „OM“, snížilo by se saldo o 389,5 mil. Kč,
- pokud by dříví realizované na lokalitě „OM“ bylo realizováno na lokalitě „P“, zvýšilo by se saldo o 613,3 mil. Kč.

Komise konstatovala, že vzhledem k rozsáhlému objemu dat se lze domnívat, že případné nepřesnosti zdrojových dat zásadně neovlivňují výsledky analýzy.

Z analýzy jednoznačně vyplývá, že v letech 2008 a 2009 byla pro LČR v porovnání zakázek na lokalitách „P“ a „OM“ výhodnější varianta zakázky s prodejem dříví na lokalitě „P“ (viz příloha).

Závěry analytické části materiálu:

- Zakládací listinou Ministerstva zemědělství České republiky byl založen dne 11. 12. 1991, pod č. j. 6677/91-100 státní podnik Lesy České republiky se sídlem v Hradci Králové s účinností od 1. 1. 1992.
- Současné postavení LČR vychází z transformace LH, která proběhla na začátku 90. let a která oddělila správu státního majetku od vlastního výkonu těžebních a pěstebních prací v lesích ve vlastnictví státu.

- LČR spravují majetek ve vlastnictví státu na základě zákona 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, a k tomuto majetku mají právo hospodařit.
- LČR mají v lesním hospodářství dominantní postavení.
- LČR jsou veřejným zadavatelem ve smyslu ZVZ.
- Od roku 2004 docházelo k velmi častým a krátkodobým změnám hospodářské politiky LČR, které se negativně promítaly v podnikatelském prostředí.
- Z analýzy, která byla provedena nezávislou skupinou odborníků, jednoznačně vyplývá, že v letech 2008 a 2009 byla pro LČR. v porovnání zakázek na lokalitách „P“ a „OM“ výhodnější varianta zakázky s prodejem dříví na lokalitě „P“.
- LČR jsou i přes všechny obtíže v minulosti ekonomicky stabilní a prosperující firmou.

4. Návrh koncepce hospodářské politiky LČR od roku 2012

4.1 Péče o les

Stát na začátku devadesátých let učinil rozhodnutí zadávat péči o les soukromým subjektům a privatizoval lesní společnosti s veškerým technickým zázemím. Současný stav je tak výsledkem vývoje, který znamenal nevratný odklon od „státního podnikání“ k modelu co nejefektivnější správy státního majetku v českých lesích v úzké spolupráci s privátním podnikatelským sektorem, který zajišťuje drtivou většinu služeb a obchodních činností pro správce majetku, kterým je státní podnik LČR. Varianty vedoucí k posílení podnikatelské role státu by znamenaly návrat k překonaným systémům hospodaření a k určitému „zestátnění“ českého lesnictví. LČR budou důsledným a kvalifikovaným správcem, činnosti však budou i nadále outsourcovat.

Opatření: LČR budou od roku 2012 lesy ve vlastnictví státu spravovat, nebudou samy (kromě přímo řízených lesních závodů) podnikat a pěstební i těžební práce budou outsourcovat. LČR jsou podle rozhodnutí ÚOHS z roku 2006 veřejným zadavatelem. Všechny soutěže se proto musejí řídit zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Restituce

Před rokem 1989 stát vlastnil více než 96 % všech lesů. Během restitucí byly původním vlastníkům navráceny všechny pozemky, které jim byly odebrány po 25. 2. 1948. Dnes po dvaceti letech lze konstatovat, že restituční proces je s výjimkou majetku církví v zásadě ukončen. Městům a obcím bylo převedeno nazpět 16 % lesů, a právníckým a fyzickým osobám 22 % lesů. Největší zbývající otázkou je restituce lesů, které byly dříve vlastněny církvemi, řády a církevními kongregacemi. Z tohoto důvodu zůstává církevní majetek v celkovém podílu cca 170 - 180 tis. ha lesů stále ve vlastnictví státu.

Opatření: Hospodářská politika LČR od roku 2012 bude respektovat možnost církevních restitucí uskutečněných na základě politického rozhodnutí.

4.3 Komplexní zakázka

Model komplexní zakázky vznikl v roce 1992 v souvislosti s transformací lesního hospodářství, kdy LČR byly zřízeny jako čistě správní (nevýrobní) organizace, pro kterou zajišťují komplexní lesnické služby privátní lesní akciové společnosti (LAS), vzniklé převážně z výrobních částí původních lesních závodů státních lesů.

Princip komplexních lesnických zakázek je vhodný zejména z následujících důvodů:

Oblast ekonomická, organizační a kontrolní

- Privátní společnost dosahuje při organizaci a logistice navazujících činností, často podmíněných agrotechnickými lhůtami, podstatně lepších ekonomických výsledků. Uplatnění optimalizačního know-how s sebou přináší privátním společnostem přidanou hodnotu, a tím i celkové zlevnění služeb ze strany dodavatelů a subdodavatelů.
- Podstatnou úsporu přináší komplexní zakázka ve snížení správní režie LČR.
- Výhodou komplexních zakázek je i pro stát transparentní forma, kde je možné na jediném parametru (saldo) porovnat celkové náklady na obhospodařování daného celku.
- Komplexní zakázky usnadňují kontrolu ze strany LČR - jedna firma se nemůže vymlouvat na druhou a je možné jasně vyvodit odpovědnost za případnou hůře odvedenou kvalitu prací.
- Komplexní zakázky usnadňují kontrolu lesnického hospodaření ze strany orgánů státní správy lesů i státní správy ochrany přírody.

Oblast sociální

- Předpokládaná dlouhodobost zakázky vytváří v rámci smluvní jednotky funkční zaměstnanecké struktury, které vzájemně spolupracují a vzájemnými vazbami se stabilizují.
- Výhodou komplexních zakázek je místní stabilizace malých společností a živnostníků, kteří se zaměřují pouze na omezený rozsah činností a působí jako subdodavatelé.

Údajnou nevýhodou komplexních zakázek je zvýhodnění společností schopných zajistit veškeré činnosti oproti malým společnostem a živnostníkům, kteří se zaměřují pouze na omezený rozsah činností. Tyto subjekty však mají možnost uplatnit se jako subdodavatelé, podobně jako je tomu ve stavebnictví, kde stát též zadává komplexní zakázku a nesnaží se podporovat menší firmy rozdělováním zakázek na jednotlivé činnosti. Je věcí smluvního partnera LČR, zda si na jednotlivé úkony najme subdodavatele, je ale zřejmé, že koordinace subdodávek na straně privátních firem bude efektivnější, než ze strany státu, respektive LČR.

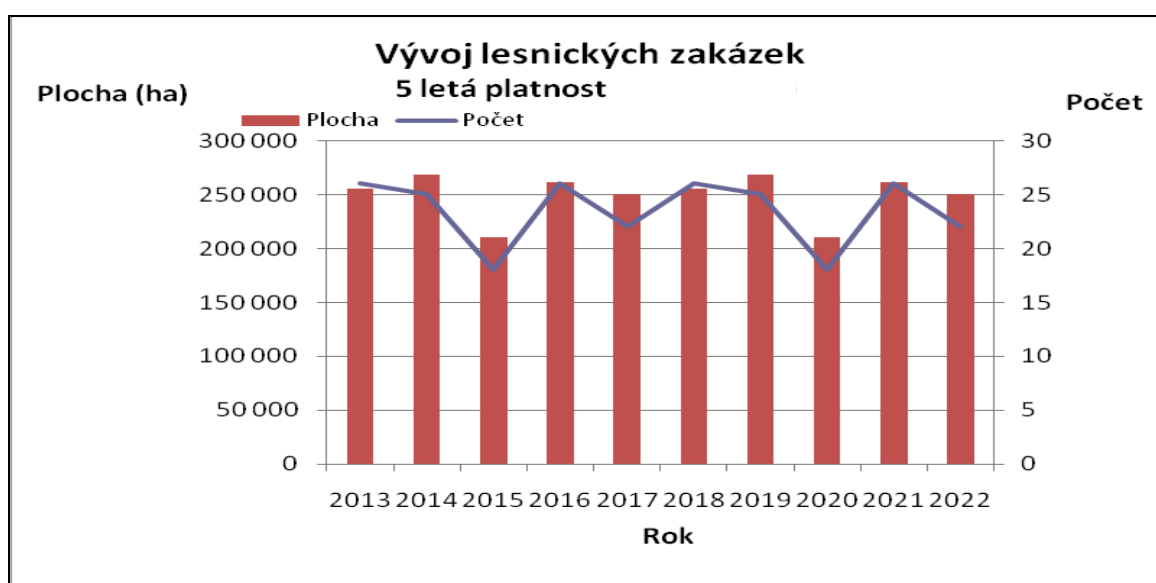
Opatření: Pěstební práce, těžba a prodej dříví budou sdruženy do komplexních zakázek, pro které budou vyhlášovány veřejné zakázky v režimu ZVZ tak, aby se veřejné zakázky mohly účastnit soukromoprávní podnikatelské subjekty.

4.4 Velikost soutěžených SÚJ (LHC)

LHP, kterými se řídí pěstební činnosti a těžba dřeva, jsou zpracovány pro 117 LHC. Tento přístup respektuje lesnické členění území a přináší s sebou žádoucí správní, kontrolní a tím i ekonomické synergické efekty. Počet SÚJ by měl i nadále kopírovat LHC.

LHC je nejvyšší plánovací jednotkou prostorového rozdělení lesa a zároveň rámcem pro vypracování LHP. LHC je vymezován na základě vlastnických hranic s respektováním obdobných přírodních, produkčních a tedy přeneseně hospodářských podmínek. LČR v rámci 77 lesních správ obhospodařují 117 LHC, ze kterých je vytvořeno 117 SÚJ.

V budoucnosti lze očekávat, že počet LHC může dále klesnout, maximálně o cca 10 LHC, především v případě, kdy dojde na řešení restituce církví.

V minulosti byly zadávány zakázky v jiných celcích než podle LHC. K tomuto oddělení došlo v době, kdy jednotlivé zakázky vztažené na LHC nebyly soutěženy a ceny služeb byly s lesnickými firmami dojednávány na základě jejich cenových kalkulací. V této době (po roce 1995) proto došlo k rozdělení LHC na tzv. hlavní územní jednotku a vedlejší územní jednotku (celkem 257 celků). Soutěž, i když ne podle ZVZ, se týkala pouze vedlejších územních jednotek a dosažené ceny byly argumentačně využívány (ne vždy však používány) při cenových jednáních s lesnickými firmami, které „držely“ hlavní územní jednotky. S ohledem na skutečnost, že LČR jsou veřejným zadavatelem, vztahuje se na ně ZVZ a veškeré zakázky na lesnické služby soutěží, je tento mechanismus, vzniklý z argumentační nouze, překonán.

Opatření: Veřejné zakázky budou vyhlášeny pro SÚJ, které jsou totožné s LHC, pro které jsou vypracovány LHP. V roce 2011 bude pro období od roku 2012 vyhlášena zakázka pro 117 SÚJ (LHC).

4.5 Doba smluvních vztahů

Vzhledem ke stabilizaci podmínek na trhu a investičnímu cyklu smluvních partnerů (společností) nejsou optimální volbou každoroční tendry, i když v období vysokých cen mohou krátkodobě přinést LČR velmi zajímavé výnosy.

Při předpokládané volatilitě cen zemědělských komodit v následujícím období (dřevo nevyjímaje), by krátkodobé tendry na jedné straně nezaručovaly pro LČR víceméně stabilní každoroční hospodářský výsledek (a tedy by byl příspěvek LČR do státního rozpočtu každoročně velkou loterií), na straně druhé by nezajišťovaly jistotu práce pro zaměstnance lesnických firem ani pro firmy samotné minimálně v tom, že by byly nuceny, v případě každoroční úspěšnosti na různých lokalitách, přesouvat techniku a veškeré zázemí na různá místa a rozvazovat a opětně navazovat pracovní vztahy s různými zaměstnanci (a zaměstnavateli).

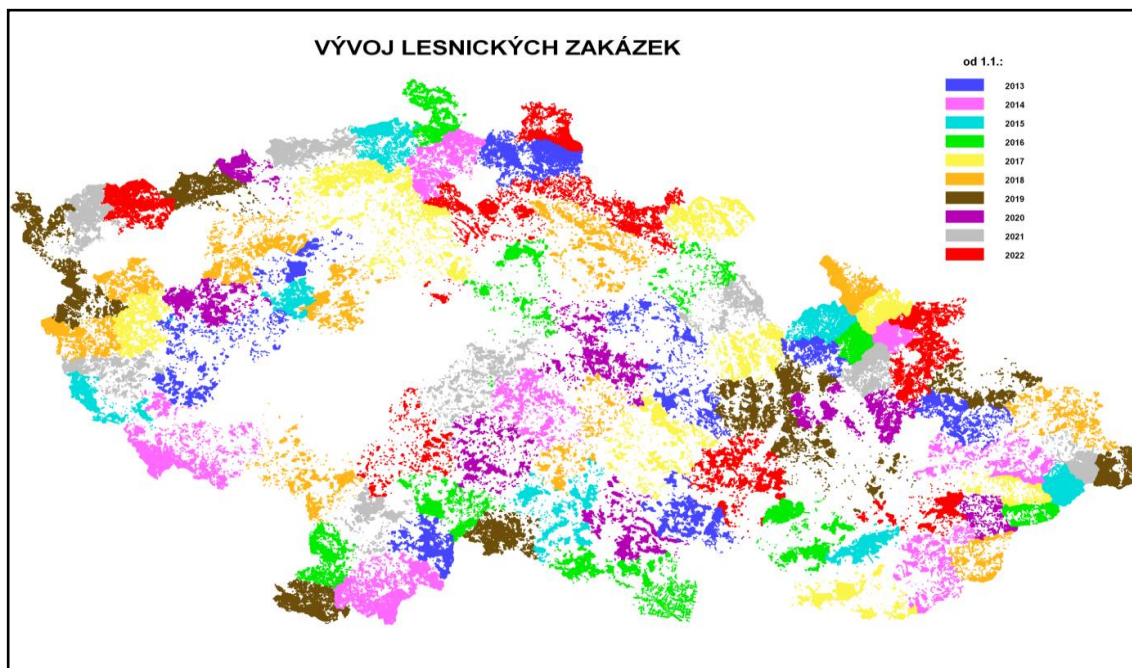
To mimo jiné znamená nárůst rizika nekvalifikované pracovní síly a také růst transportních (a dalších) nákladů, v důsledku pak pokles konkurenceschopnosti vůči zahraniční konkurenci. V případě občasné úspěšnosti firem při každoročním (nebo dvouletém) cyklu tendrů by se tato rizika dále prohlubovala.

LHP, kterými se řídí pěstební činnosti a těžba dřeva, jsou zpracovávány na deset let. Každý rok vstupují nové lesní hospodářské plány v platnost na jedné desetině území. Cykly lesnických zakázek budou navazovat na lesní hospodářské plány tak, že budou každý rok soutěženy pětileté zakázky na ta území, kde v následujícím roce vstoupí v platnost nové lesní hospodářské plány nebo kde lesní hospodářské plány budou v polovině své platnosti (5 let) – tedy na jedné pětině území.

Tento „senátní“ klouzavý cyklus také eliminuje riziko soutěží o zakázky LČR na celém území ČR. Hodnota zakázek na pětině území spravovaném LČR nebude tak vysoká a předpokládané lobbistické tlaky na podmínky vyhlášených tendrů budou nižší. Zároveň systém umožní firmám neúspěšným v předchozím období usilovat o veřejnou zakázku na části území znovu další rok. V roce 2011 bude pro období od roku 2012 vyhlášena zakázka pro 117 SÚJ (LHC) následovně:

- 20 % SÚJ na dobu 1 roku (zbývající platnost LHP 1 a 6 let)
- 20 % SÚJ na dobu 2 roků (zbývající platnost LHP 2 a 7 let)
- 20 % SÚJ na dobu 3 roků (zbývající platnost LHP 3 a 8 let)
- 20 % SÚJ na dobu 4 roků (zbývající platnost LHP 4 a 9 let)
- 20 % SÚJ na dobu 5 roků (zbývající platnost LHP 5 a 10 let)

V prvním roce tak bude soutěženo 117 SÚJ (LHC) na období zbývající platnosti LHP s omezením maximální platnosti smluv na 5 let, tj. na 1 rok (zbývající platnost LHP 1 a 6 let), 2 roky (zbývající platnost LHP 2 a 7 let), 3 roky (zbývající platnost LHP 3 a 8 let), 4 roky (zbývající platnost LHP 4 a 9 let) a 5 let (zbývající platnost LHP 5 a 10 let), průměrné období trvání smlouvy je 2,5 roku. V následujících letech se soutěží vždy 1/5 SÚJ (LHC) v rámci tzv. senátního systému, v návaznosti na dobu platnosti, resp. polovinu doby platnosti LHP s možností každoroční úpravy zadávacích podmínek a smluvní dokumentace. Jde tedy o pružný systém se schopností „učit se“.

Tento systém s sebou nese nejvyšší míru stability jak pro LČR, tak i pro podnikatelské prostředí (investice, správní zázemí, znalost např. chráněných území, dlouhodobá vazba na místní lidské zdroje). Z pohledu ekonomického, environmentálního i sociálního jde o nevhodnější model.

Opatření: V roce 2011 bude pro období od roku 2012 vyhlášena jedna komplexní zakázka zahrnující 117 SÚJ s přípustným dílčím plněním na kterékoliv z těchto SÚJ (LHC). Každý následující rok bude vyhlášována komplexní zakázka už jen pro 20 % SÚJ, tedy pro ty, u nichž byl smluvní vztah skončen uplynutím doby platnosti nebo poloviny platnosti LHP (tzv. senátní systém).

4.6 Místo prodeje vytěženého dříví

Na základě dosavadních výsledků je pro stát jednoznačně nejvýhodnější model „u pařezu“, tedy lokalita „P“. V tomto modelu dřevo po jeho klasifikaci podle kvality zkontrolované zaměstnancem LČR odkupují lesní společnosti, které provádí těžbu. Tento takzvaný model „P“ přinášel v minulých letech LČR podstatně vyšší výnos než alternativní model „OM“. V roce 2008 bylo dříví na lokalitě „P“ realizováno o 94% výhodněji a v roce 2009 o 55% výhodněji než v modelu „OM“.

Z analýzy vypracované nezávislou komisí tak vychází, že kdyby bylo dříví realizované modelem „OM“ realizováno modelem „P“, zvýšil by se výnos pro LČR o 592,4 miliónu korun v roce 2008 a o 613,3 mil. korun v roce 2009. Toto hodnocení navíc nebere v úvahu rozdíl ve výši správních režii LČR. Jeho započítání by dále zvýšilo výhodnost modelu „P“.

Analýza potvrzuje, že stejně jako v jiných oblastech – lesnictví nevýmaje - není stát dobrým podnikatelem a obchodníkem. Alternativní model „OM“, při kterém lesní společnost dopraví dřevo na odvozní místo, odkud ho nadále prodávají ve vlastní režii LČR, je výhodný jen zdánlivě. Teoretické výhody vyplývající z možnosti reagovat na situaci na trhu nejsou v praxi LČR schopny využít. Souběh obou modelů, tak jak byl praktikován v minulých několika letech, zbytečně zvyšuje náklady LČR.

V důsledku transformace navíc LČR nedisponují vlastní infrastrukturou, která by byla nezbytná pro provádění efektivního prodeje ve vlastní režii. Ta část dřeva, která je v současné době realizována v modelu „OM“ je v současné době zpracovávána na sortimenty (druhy dřeva podle kvality) přímo v lese na odvozních místech technologicky, ergonomicky i ekonomicky překonanými technologiemi s vysokým rizikem úrazů a krádeží. K zajištění funkčnosti jiného obchodního modelu než „P“ by LČR musely investovat prostředky v řádech miliard korun.

Výhodou modelu „P“ je i to, že je při něm třeba provádět pouze jednu kontrolu, a to po porážení stromu (případně je dokonce možné využít moderní techniku i ke klasifikaci stromu ještě před porážením). Všechna rizika spojená s další manipulací se dřevem přebírají smluvní partneři.

V anketě mezi lesnickými odborníky, uspořádané Ministerstvem zemědělství, se pro prodej dřeva v modelu „P“ vyslovily tři čtvrtiny odborníků. Potenciální nevýhodou modelu „P“ je zhoršený přístup menších zpracovatelů dřeva k surovině. Pro lesní společnosti by totiž mohlo být výhodnější uzavírat dlouhodobé smlouvy s velkými odběrateli. Tuto nevýhodu je možné eliminovat prodejem části dřeva způsobem, který vyhovuje právě menším zpracovatelům. V minulosti využívaný „zpětný odkup“ dřeva a jeho následný přímý prodej vybraným firmám narušuje tržní prostředí a není možné jej aplikovat mj. i z právních důvodů (porušuje hospodářskou soutěž).

Řešením, které bylo využito již u jednoročních tendrů LČR v roce 2011, je zavedení povinnosti smluvních partnerů prodávat určitou část dřeva na veřejném trhu - v roce 2011 jde o 20 % dřeva v definované skladbě sortimentů. Dřevo je prodáváno v malých lotech

(100 kubíků) s odvozem z místa těžby. To zvýhodňuje malé regionální zpracovatele, kteří mají nižší dopravní náklady a tak mohou nabídnout lepší cenu. Uvedení 20 % dřeva z těžby v LČR na veřejný trh (komoditní burza, elektronické aukce) umožní dále rozvinout otevřený a transparentní trh se dřevem, který bude hrát i důležitou cenotvornou úlohu pro přímé mimoburzovní obchody (viz příloha). Vedle toho mají zpracovatelé samozřejmě možnost nakupovat dřevo od ostatních vlastníků, kteří prodávají polovinu veškerého dřeva vytěženého v ČR.

LČR dále umožní zejména malým a středním podnikům přístup ke dříví jeho prodejem metodou tzv. na pni („nastojato“) formou veřejné obchodní soutěže v objemu do 10 % na jednotlivých SÚJ. Ve veřejných soutěžích budou LČR obchodovat soubory těžebních prvků (stojících stromů) na předem dané časové období, zpravidla jedno čtvrtletí, vcelku za celou SÚJ, se zachováním rozmanitosti ve velikosti nabízeného objemu a s přihlédnutím na druhy nabízených dřevin dle momentální situace na trhu se surovým dřívím. Tato metoda prodeje je vhodná zejména pro mýtní obnovní těžby s předem přesně daným a definovaným těžebním prvkem bez ohledu na dřevinu, technologii těžby či lokalitu.

Hlavní předpoklady prodeje dříví na pni:

- určení a vyznačení těžebních prvků pro veřejnou soutěž na dané SÚJ
- změření a zjištění taxačních veličin těžebního prvku a jejich sumarizace
- výpočet zásoby, zjištění počtu soutěžených stromů, návrh vyhlásovací ceny a určení způsobu aukce dle situace na trhu
- ochranu před prodejem za netržní cenu zaručí druh provedení aukce
- zveřejnění nabídky souborů soutěžených těžebních prvků na veřejně přístupných webových stránkách LČR

Opatření: Dříví bude prodáváno smluvnímu partnerovi LČR při pni - tzv. lokalita „P“. LČR dále umožní přístup ke dříví jeho prodejem metodou tzv. na pni („nastojato“) formou veřejné obchodní soutěže v objemu do 10 % na jednotlivých SÚJ.

4.7 Stanovování cen za vytěžené dříví

Nabídku cen služeb i cen dříví zpracovávají a předkládají uchazeči v zadávacím řízení podle ZVZ. V průběhu platnosti smlouvy jsou ceny služeb a ceny dříví upravovány podle vývoje referenčních cenových indexů.

Ceny služeb budou upravovány ročně podle míry inflace vyhlásované Českým statistickým úřadem (dále „ČSÚ“), alternativně podle inflace spočítané z vybraných ukazatelů inflačního koše, tj. vytvoření speciálního inflačního koše lesnických činností.

Indexace cen dříví se odvíjí od „indexu cen dříví – vlastníci“, který je čtvrtletně zveřejňován ČSÚ. Pro indexaci jsou použity indexy „předchozí období = 100“ a to zvlášť

za skupinu dříví „jehličnaté“ a za skupinu dříví „listnaté“ a ty podle příslušnosti každé ze skupin dřevin prodáváného dříví „při pni“ jsou aplikovány na jednotkové ceny. Pro to, aby mohly být oba indexy použity pro úpravu cen dříví při prodeji po celou dobu plnění smlouvy (uzavřené s vítězným uchazečem o zakázku), musejí z nich být vypočteny bazické indexy, kde bází jsou vždy předem určené indexy (poslední zveřejněné indexy před vyhlášením tendrů, alternativně poslední zveřejněné indexy před podáním nabídek) – např. index cen dříví za 2. čtvrtletí 2010.

Vzhledem ke způsobu zveřejňování indexů ČSÚ za předchozí čtvrtletí, jsou vzniklé změny indexů aplikovány teprve až na ceny budoucího čtvrtletí. Úprava cen prodeje dříví tak probíhá s čtvrtletním časovým zpožděním.

V budoucnosti budou do indexace zahrnuty i ceny z veřejného trhu s dřívím. Dnešní situace, kdy nejde dostatek dříví přes veřejné trhy, které z tohoto důvodu nejsou dostatečně referenční, se totiž výrazně změní v důsledku povinnosti vítězů zadávacích řízení prodávat 20 % dřeva na veřejném trhu (na komoditní burze, v elektronické aukci).

Opatření: Tvorba cen bude založena na čtvrtletní indexaci na základě referenčních cenových indexů uveřejňovaného ČSÚ.

4.8 Způsob kontroly nad prováděním zakázek v LČR

LČR dále zpřísní kontrolu nad těžbou dřeva tak, aby byly vyloučeny možnosti krádeží dřeva. Již v současné době je pro každou těžbou lokalitu vyhotovován soupis vytěženého dříví, tzv. číselník. Zaměstnanec smluvního partnera zaznamená do číselníku zatřídění kmene dle druhu těžby (předmýtní, mýtní, nahodilá, soustředěná atd.), druh dřeviny (smrk, buk atd.), zda se jedná o oddenkový kus (první výřez nad pařezem stromu – pro kontrolu počtu kmenů, která je provázána na počet pařezů), měřením zjištěný objem.

Zaměstnanec LČR (zpravidla revírník nebo lesní správce) provádí v porostech průběžně s probíhající těžbou kontroly (přesnost měření, správnost zatřídění kvality). Zjištěné údaje zkontroluje se záznamem v číselníku a s případně zjištěnými nesoulady seznámí zaměstnance dodavatelské firmy. Dle vnitřních předpisů LČR provádí kontrolu nejméně u 10 % pokácených stromů.

V případě, že zaměstnanec LČR zjistí nesrovnalosti, je provedena přejímka všech 100 % pokácených stromů. Kontrola smluvního partnera je základní povinností revírníka a lesního správce.

Vlastnické právo k dříví přechází z LČR na smluvního partnera až v okamžiku podpisu číselníku oprávněnou osobou za LČR. Teprve v tomto okamžiku může smluvní partner se dřevem volně nakládat.

Tato kontrola bude doplněna několika novými prvky:

- porovnání evidence s výpočtem objemu vytěžených stromů změřením pařezů a následným dopočítáním celého objemu stromů s využitím tzv. pařezové tabulky,
- použití elektronického měření vytěžené hmoty a počtu stromů certifikovaným měřicím zařízením harvesterů, předávajícím data průběžně pro centrální zpracování LČR,

- povinným vybavením všech harvestorů a vozidel telemetrickým zařízením, umožňujícím kontrolu jejich pohybu po lese,
- zjištění vytěžených lokalit z aktuálních leteckých snímků před vypršením smlouvy,
- nasazením nezávislých kontrolorů finančně motivovaných na zjištění nesrovnalostí mezi těžbou a evidencí.

LČR připraví kompletní metodiku kontroly nad těžbou dřeva, která bude následně projednána a schválena zakladatelem a v dozorčí radě LČR. Metodika se bude zabývat možností využití moderních technologií kontrol (čipy, plastové štítky atd.).

Přehled současných a aktuálně zesílených kontrolních stupňů a návrh posílení o zcela nové prvky v systému (podrobnější informace k mechanismu kontroly měření a příjmu dříví viz příloha)

Úroveň	Existující	Zesílené	Zcela nové
Lesní správa	revírník	adjunkt	
	lesní správce	lesní technik	
Krajské ředitelství	krajský ředitel		auditor lesnické zakázky (cca 26 osob)
	inspektor GPOL		
Ředitelství	odbor vnitřního auditu a kontroly	odbor lesního hospodářství	
	odd. lesnického auditu		
Nezávislí		soudní znalec	soudní znalci
			pověřená organizace (ÚHÚL)
			Ministerstvo zemědělství
			taxační kanceláře

Opatření: LČR zvýší důraz na kontrolní činnost, prováděnou vlastními zaměstnanci LČR; vedle toho bude uskutečňována vnější kontrola inženýrskou organizací zřízenou Ministerstvem zemědělství, případně jinými externími subjekty. Ve speciálních případech bude vnější kontrola uskutečňována mezinárodní renomovanou auditorskou organizací. Ministerstvo zemědělství přizve k přípravě veřejné zakázky nezávislou organizaci, například Transparency International.

Shrnutí metodiky veřejných zakázek LČR od roku 2012

- vyhlášení jedné veřejné zakázky na 117 SÚJ nebo 117 veřejných zakázek na 117 SÚJ (možnost rozhodnout dle aktuální judikatury)
- doba trvání zakázky na dobu platnosti, resp. poloviny platnosti LHP příslušného ke konkrétní SÚJ (max. na 5 let) – tzv. senátní systém
- následná každoroční veřejná zakázka pouze o cca 20 % SÚJ
- komplexní zakázka - zajištění všech lesnických činností, včetně prodeje dřeva smluvnímu partnerovi v lokalitě „P“ - u pařezu,
- součástí komplexní zakázky nebude prodej lesních těžebních zbytků
- 2-kolové zadávací řízení, s omezením počtu účastníků v 1. kole
- kritérium 2. kola – cena
- dostatečné bankovní garance pro zajištění zájmů LČR
- smluvní povinnost prodeje objemu 20 % vytěženého dříví přes veřejné trhy (komoditní burza, elektronické aukce)
- LČR zpracují metodiku hodnocení smluvních vztahů vzešlých ze zakázky pro období od roku 2012 (hodnocení vždy po ukončení smlouvy na jednotlivé SÚJ)
- na základě zkušeností se zavedením tohoto systému a využitím metodiky LČR k hodnocení smluvních vztahů budou zadávací řízení případně upravována

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Podrobnější informace o způsobu oceňování dřeva v modelech „P“ a „OM“

Příloha č. 2: Podrobné hodnocení výhodnosti dvou hlavních používaných modelů pro správu lesů ve vlastnictví státu

Příloha č. 3: Situace na trhu s výrobky ze dřeva

Příloha č. 4: Vývoj situace v českém lesnictví, pravidla fungování systému

Příloha č. 5: Obchodování na veřejných trzích v rámci zakázky LČR pro období 2012 +

Příloha č. 6: Lesnictví v EU

Příloha č. 7: Mechanismus kontroly měření a příjmu dříví u LČR